

Elżbieta Napora, Izabela Gomółka-Walaszek

Niepokoje i nadzieje współczesnego człowieka : człowiek w sytuacji przełomu : (sprawozdanie z konferencji naukowej)

Doctrina. Studia społeczno-polityczne 1, 263-265

2004

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Elżbieta Napora
Izabela Gomółka-Walaszek

Niepokoje i nadzieje współczesnego człowieka. Człowiek w sytuacji przełomu

(Sprawozdanie z konferencji naukowej)

W obecnej sytuacji społeczno-politycznej Polski i świata, w obliczu zmian, człowiek jak zawsze ma do czynienia z dwoma emocjami: z nadzieją, która go podtrzymuje i z niepokojem, który go do czegoś motywuje. Rozbieżność ta stwarza napięcie, które rodzi się na przykład z braku pracy, z troski o rodzinę, o własne zdrowie - tworząc poważne obciążenie psychiczne, poważne wyzwanie, z jednej strony dla każdego człowieka, ale i dla nas - badaczy, naukowców, humanistów, których zadaniem jest pomaganie ludziom w adaptacji do zmian. Człowiek przez całe życie tkwi w jakiejś tradycji, z drugiej strony jest motywowany do zmiany. Tradycja daje mu poczucie bezpieczeństwa, zmiana daje mu poczucie zagrożenia. Do pewnego stopnia człowiek może tę zmianę zaakceptować. Jeśli jednak zmiana ta jest za duża, wtedy - w przypadku obszaru własnego - mamy do czynienia tylko z przyswojeniem pewnych powierzchownych zachowań, które nas do zmiany adaptują. W przypadku zmian światowych, szerokich, gdy zmiana jest za duża, gdy zmienia się np. system możemy mieć do czynienia nawet z wykorzeniem, akulturacją. Wielu ludzi w naszym kraju i w tej części Europy może mieć obecnie nie najlepsze samopoczucie, i stąd inicjatywa Zakładu Psychologii i Zakładu Pracy Socjalnej z Instytutu Pedagogiki i Psychologii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie zorganizowania I Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Niepokoje i Nadzieje współczesnego człowieka*, jaka odbyła się w dniach 12-14 listopada 2002 roku w Kulach k. Częstochowy.

W zamierzeniach Rady Programowej konferencji, której przewodniczącym był prof. Romuald Derbis, celem było zapoznanie się ze stanem badań w różnych ośrodkach akademickich i ośrodkach socjalnej działalności praktycznej w Polsce. Kto się zajmuje tą problematyką i jakie ma osiągnięcia? Oczekiwano też pewnego ukierunkowania, położenia akcentów na badania, które są najbardziej potrzebne, istotne w określeniu obszarów szczególnego zainteresowania stanowiącego wyzwanie dla psychologów, pedagogów, pracowników socjalnych.

Obrady konferencji zaszczyliło swoim udziałem wielu naukowców: prof. Anna Brzezińska (UAM), prof. Romuald Derbis (WSP Częstochowa),

prof. Bernd Joachim Ertelt (Wyższa Szkoła Administracji Publicznej w Mannheim, Niemcy), prof. Ewa Marynowicz-Hetka (UŁ), prof. Carsten Otte (Wyższa Szkoła Pracy Socjalnej w Mannheim, Niemcy), prof. Andrzej Pluta (WSP Częstochowa), prof. Adam Rosół (WSP Częstochowa), prof. Marek S. Szczepański (UŚ; WSP Częstochowa), prof. Stanisław A. Witkowski (Uniwersytet Wrocławski).

Uroczystej inauguracji konferencji dokonali: prof. Tadeusz Panecki – Prorektor ds. Nauki WSP w Częstochowie oraz prof. Romuald Derbis – Dyrektor Instytutu Pedagogiki i Psychologii WSP w Częstochowie, w obecności uczestników z różnych ośrodków akademickich (m.in.: Częstochowa, Kraków, Lublin, Łódź, Opole, Toruń, Wrocław, Zielona Góra) oraz z placówek pomocy i polityki społecznej.

W obradach plenarnych zagraniczni goście przybliżyli uczestnikom konferencji problematykę społeczeństwa niemieckiego po zjednoczeniu oraz tematykę wymagań stawianych doradztwu zawodowemu w Unii Europejskiej. Profesorowie polscy nakreślili konteksty rozwoju człowieka i jego działania na różnych płaszczyznach, jak również skutki przemian społecznych dla jednostki. Każdy z zaprezentowanych wykładów stanowił wprowadzenie w obrady sesji naukowych oraz zaczyn dyskusji panelowej, której kluczowym i wiodącym motywem był współczesny człowiek i zagrożenia, jakie niesie ze sobą rzeczywistość.

W dyskusji panelowej wyraźnie dało się odczuć dwa stanowiska w interpretacji tematu *Człowiek w sytuacji przełomu*, z których – pierwsze akcentowało brak przełomu w dążeniu człowieka do realizacji planów i zamierzeń, bo: *czy nowy wiek, nowe tysiąclecie czy zachodzące przemiany społeczne mogą być przełomem, to tylko dalszy ciąg dziejów, kolejna szansa do wyzwolenia się drzemiących możliwości człowieka*. W drugim stanowisku przełom potraktowano wieloaspektowo, zarówno jako przełom społeczny, kulturowy, rozwojowy, jak i potencjalną szansę na *wyjście człowieka ze swojej bezpiecznej skorupy, przełom jako wielobodźcowy czynnik do wszelkiej aktywności jednostki*.

Uczestnicy ośmiu sesji naukowych i plakatowej, prezentujący swoje wyniki badań empirycznych, refleksje i przemyślenia w 48 wystąpieniach i na 9 plakatach, poruszyli np. problem rozwoju człowieka w kontekście przełomu cywilizacyjnego i jego adaptacji do zmian, rozważano znaczenie wsparcia społecznego w tej adaptacji, dyskutowano o znaczeniu kryzysów w rozwoju człowieka, szans i zagrożeń edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz strat i zysków w rozwoju zawodowym jednostki. Ponadto, wiele uwagi poświęcili rodzinie - nadziejom i obawom, z jednej strony akcentując znaczenie tego środowiska w kreowaniu wielofunkcyjnej jednostki, z drugiej – cały wachlarz psychologicznych i społecznych trudności, na które rodzina napotyka i z jakimi spotykać się będzie w przyszłości.

Sprawny przebieg obrad i atmosfera wydarzenia naukowego to efekt kompetencji i zaangażowania przewodniczącej Komitetu Organizacyjnego konferencji, dr Elżbiety Napory oraz sekretarza, dr Agaty Woźniak-Krakowian.

Organizatorzy konferencji zadbali również o biernych jej uczestników, zaproszonych z różnych ośrodków i instytucji pomocy i polityki społecznej, z dużą pieczołowitością troszcząc się o dobór tematyki warsztatów, w których mogli oni wziąć udział. Zajęcia te dotyczyły źródeł poczucia bezradności i sposobów radzenia sobie z nim, projektu socjalnego w pracy osób wspomagających rozwój jednostki oraz technik relaksacyjnych. Wszystkie warsztaty cieszyły się dużym zainteresowaniem, a techniki pracy z ciałem pozwoliły - nie tylko organizatorom - rzucić napięcie wywołane stresem z tytułu wielości obowiązków.

W programie konferencji zaplanowano ponadto spotkania integracyjne przy ognisku z pieczonym krupniakiem oraz uroczystą kolację przy świecach, na której mieliśmy sposobność gościć również przedstawicieli władz samorządowych środowiska lokalnego.

Owoce zrealizowanego przedsięwzięcia naukowego będzie publikacja materiałów pokonferencyjnych, pozwalająca na szczegółowe zapoznanie się z problematyką podejmowaną na wykładach plenarnych, sesjach naukowych i plakatowej.

W imieniu organizatorów konferencji wszystkim uczestnikom serdecznie dziękujemy za merytorycznie wysoki poziom referatów i formy prezentacji, za konstruktywne uwagi i podpowiedzi, za otwartość i szerokie serce.

Zamierzonym celem organizatorów jest cykliczność tej konferencji, z jej podstawowym tematem - do udziału w której zapraszamy już teraz.

Elżbieta NAPORA

Dr, Zastępca dyrektora Instytutu Pedagogiki i Psychologii WSP w Częstochowie

Izabela GOMÓŁKA-WALASZEK

Dr, Instytut Pedagogiki i Psychologii WSP w Częstochowie

